

OM MEE TE GEVEN
AAN EEN ENGEL

UITGEVERIJ PLUIM
AMSTERDAM/ANTWERPEN

NACHOEM M.
WIJNBERG

Eerste druk, oktober 2008

© 2008 Nachoets M. Wijnberg

Omslagontwerp en typografie binnenwerk Lyanne Tonk

Omslagillustratie Floor von Dülmen Krumpelmann

Auteursportret Lukas Göbel

Productiebegeleiding Tim Beijer

Drukkerij Waco, Amersfoort

ISBN 978 94 929 2804 7

NUR 306

ENGELN DEFINIËREN

Waar je een half uur op hoopte opgeven
om één woord in een definitie, zoals een zwemmer die zijn arm net niet ver genoeg
uitstrekt
en goud, zilver, brons verliest. Waarom huilt je? Omdat je zo lang hierop geoefend hebt
en als je één beweging anders gemaakt had
was het minder voor niets geweest. Je bedoelt niet op de manier waarop wat bijna
iedereen doet
voor niets is in de betekenis van dat je niet krijgt waar je je best deed op te hopen.

Ook als je negennegenig keer achter elkaar
Wimbledon wint,
de Tour de France, alle afstanden zwemmen of rennen en als je een finale niet haalt
in het zwemmen
vraag je of je mee mag doen met het rennen van precies die afstand.

Je zwemmer en renner, niet je engel, wint je medailles voor je,
wat betekent dat in de geschiedenis van de sport? Als je een engel een van jouw
eigenschappen meegeeft
betekent dat niet dat je die voor altijd kwijtraakt, eigenschappen zoals die van jou
kan iemand zoals jij toch zo weer krijgen? Trouwens, meestal geef je enkel de
eigenschappen mee
van wie of wat je ziet dat die ze heeft. Je geeft ze weg en van wie of wat ze zijn
merkt er weinig van,
want jouw nog even blijven kijken vult ze ogenblikkelijk aan.

Over welke definities heb je het? Van wat je moet weten om van je af te laten nemen
wat je tegenhield om zo ver te rennen als je kon, en de definities van hoe
verschillende personen
op elkaar lijken of dezelfde eigenschappen hebben maar niet van wat engelen zijn,
die kan je houden, ze mogen toch niet meedoen.

WEGGEVEN

Hoe iemand is
is te zien aan wat hij doet als hij geen beslissing kan nemen. Bedoel je, als hij alleen is
waar hij denkt dat niemand hem ziet,
of tussen de anderen? Of denk je dat die twee samen én het verschil, of de
verhouding daartussen,
zijn hoe hij is?

Probeer je één voor één je eigenschappen op te geven en aan een punt voorbij te gaan
waar je niet meer wij kan zeggen
of beter, in tegenovergestelde volgorde: eerst niet meer wij kunnen zeggen,
dan je eigenschappen één voor één weggeven, telkens als je iemand kan vinden die
er een wil hebben?

Aan het begin van de dag
staan de engelen al voor je deur (of op straat vanwaar ze kunnen zien dat je deur
opengaat)
of zitten ze in je tuin (die zijn over de tuinmuren geklommen)
en ze komen je achterna als je de straat opgaat alsof ze denken dat vandaag de dag
zal zijn
dat je eindelijk iets kleins opgeeft.

Wat moet je met engelen als je niets hebt om ze te geven, je kan ze hoogstens één
voor één achterlaten
(vragen of ze blijven staan waar ze jou aan keken om te vragen of je nog iets voor
hen had)
als een spoor van broodkruimels.

Als er iets is wat je wil weggeven
maar je weet niet of het er is (je hebt er niets over horen zeggen wat je zelf had
kunnen zeggen),
zou je het liever weggeven of verkopen? Als je het weggeeft wordt het misschien
enkel aangenomen
om je een plezier te doen, maar als je het verkoopt moet er een ander zijn die denkt
dat het er is,
behalve als hij je enkel in de war wil brengen (al kan je niet bedenken hoe jouw
verwardheid hem zou kunnen helpen).

Maar als wie aan wie je het weggeeft een engel is kan je er niets uit afleiden,
die kan toch niet nee zeggen,
behalve als je hem ook iets anders aanbiedt en die twee samen zijn te veel om in een
keer mee te nemen.

AVOND

Een engel maakt je bang omdat hij lijkt te wachten
op wat je op kan gaan geven. Je stuurt alle engelen die je ziet met lege handen weg
en dan kan je er geen vinden.

Als je een engel iets laat meenemen
en je niet weet aan wie hij het gaat brengen kan je toch iets op een briefje schrijven
en ergens in wat je opgegeven hebt verbergen. De engel ziet je het doen, maar
blijft stil,
en enkel als hij het afgeeft
zegt hij: er zit nog een groet of een gelukswens in.

De avond naar de volgende dag brengen
en de ochtend naar de avond. Hoelang blijft een engel daarmee oefenen
voordat hij het voor het eerst probeert
met wat iemand opgeeft? Als het de eerste keer niet goed gaat, gaat hij terug
naar de avonden en ochtenden
om langer te oefenen. Als hij het een paar keer gedaan heeft en het daarna een
keer niet gaat,
gaat hij niet daarheen terug. Hij kan beter oefenen met wat hij toch moet doen
en geen dag
van het werk meer opgeven waarvoor hij al zo lang geoefend heeft.

Kan een engel een man bij een ingang zijn? Ja, maar enkel van waar hij niet eens
één avond
naar binnen mag,
al zit hij in een goed licht-weerkaatsend hemd in een plastic stoel bij de slagboom.

OPGEVEN

Laat mij je boenvoer horen
(van de hord die je niet ziet
in een ommuurde tuin), vraag je aan wie pas laat in zijn leven begon muziek te
maken voor wie naar hem luistert:
zo laat, zo laat,
wanneer kan je het nog opgeven? Van opzij naar iets willen kijken, zoals wanneer je
engens meer over wil weten
en je maakt lijstjes van dat waar je áls je er iets over zegt ook kan zeggen wat je er
meer over wil weten.

Wie zegt: voordat je iets opgeeft
moet je er eerst goed in zijn? Eerst goef je op en dan heb je meer plaats om het nog
een keer te proberen,
is dat echt opgeven?

Je doet het alsof de anderen al lang opgegeven hebben,
alleen jij was nog daarmee bezig. De muziek van engelen is die waar je over hoopt
dat je muziek vindt die je net zo mooi gaat vinden
wanneer je die muziek minder mooi gaat vinden. Muziek om te reizen, muziek om
op te geven,
duurt die lang genoeg,
duurt die te lang?

Een engel brengt opgegeven muziekinstrumenten naar wie al lange tijd niet kon
spelen,
maar moeten ze niet eerst
leren spelen? Dat hadden ze al geleerd, maar ze konden lange tijd niet spelen en nu
moeten ze eerst
lange tijd oefenen. Een van hen had een instrument dat hij verborgen had en waar
hij enkel 's nachts op speelde,
maar zoals iemand zo zacht fluisert dat enkel wie zijn mond bijna aanraakt hem
kan horen.

Geluid van golen en regen om in te slapen,
van vogels om wakker te worden. Voor engelen is muziek als een olietanker, een
hooggestapeld containerchip,
wanneer ze zoveel meekrijgen dat ze op zee moeten blijven tot ze iemand vinden
die een deel daarvan wil aannemen, maar hoe kunnen ze midden op zee zo iemand
vinden?